

Opettajan ohje

Vanhat ammatit valokuvissa

Oppimateriaali alakouluun: yhteiskuntaoppi,
ympäristöoppi

Vanhat ammatit valokuvissa

Tämä Finna.fi:n tuottama oppimateriaali esittelee valokuvien avulla vanhoja ammatteja 1800-luvun puolivälistä aina 1970-luvun saakka. Osa ammanteista ja ammattinimikkeistä on jo kadonnut historiaan hämärään, mutta niiden taustalla olevat elämiseen liittyvät tarpeet ovat edelleen olemassa. Oppimateriaalin tavoitteena on tutustuttaa oppilaita vanhoihin ammatteihin sekä havainnollistaa työn muutosta ja jatkuvuutta Suomessa 1800-luvun lopulta tähän päivään.

Oppimateriaalin kohderyhmä

Oppimateriaali on suunnattu perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 yhteiskuntaopin ja ympäristöopin opetukseen.

Oppimateriaali tukee perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 sisältöalueista seuraavia:

- Yhteiskuntaoppi: S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta, S4 Taloudellinen toiminta
- Ympäristöoppi: S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen, S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Oppimateriaalin sisältö

Oppimateriaali sisältää tämän Opettajan ohjeen ja erillisen ladattavan Pdf-tiedoston tehtävästä oppilaille, josta löytyy tehtävässä käytettävät valokuvat. Moniosaisen tehtävän voi toteuttaa kokonaisuudessaan tai tehdä siitä vain osia. Ensimmäinen osio sopii alemmille luokille. Toinen ja kolmas osa sopii alakoulun ylemmille luokille.

Tehtävän eteneminen

Osa 1

Tehtävä aloitetaan opettajajohtoisella lyhyellä pohdinnalla:

- Mitä työtä vanhempasi tai läheisesi tekevät?
- Mitä muita ammatteja tiedät? Entä mitä sellaisia ammatteja tiedät, joita ei ehkä enää ole?

Alkupohdinnan jälkeen on tarkoituksena tutustua vanhoihin ammatteihin syvällisemmin. Opettaja voi jakaa oppilaille PDF-tiedoston tai näyttää kuvia luokan edessä. Oppilaat voivat tutkia valokuvia itsenäisesti tai ryhmissä. Oppilaat kirjaavat ylös asioita, jotka ihmetyttävät tai mietityttävät heitä kuvassa ja/tai entisajan ammatissa. Lopuksi oppilaiden kysymykset nostetaan yleiseen keskusteluun opettajajohtoisesti.

Osa 2

Tehtävän toinen osa on suositeltavaa tehdä ryhmätyönä. Ryhmät valitsevat itse PDF-tiedostosta haluamansa valokuvan ja ammatin, johon tutustuvat tarkemmin. Ryhmän tavoitteena on tuottaa esitelmä valitsemastaan ammatista. Oppilaat miettivät itse, miten he haluavat esitellä ammatin ja lähtevät tästä näkökulmasta käsin etsimään lisätietoja verkosta. Opettaja voi kuitenkin antaa ohjaavia kysymyksiä esitelmän teon tueksi tarvittaessa. Lopuksi oppilaat esittävät tuotoksensa opettajan valitsemassa muodossa (esim. PowerPoint, näytelmä).

Halutessaan oppilaita voi myös kannustaa etsimään lisää kuvallista materiaalia Finna.fi:stä. Lisämateriaalia aiheeseen löytyy myös Finna Luokkahuoneesta (Katso ”Lisämateriaalia opetuksen tueksi”-osio Opettajan ohjeen lopusta).

Mahdollisia ohjaavia kysymyksiä:

- Esitellä ammatti ja tutkia sen historiaa ja nykypäivää:
- Miksi valitsitte juuri tämän ammatin? Oliko ammatti teille jo etukäteen tuttu?
- Mitä taitoja työssä on tarvittu? Onko sitä varten täytynyt opiskella erikseen?
- Kuka työtä tyypillisesti teki? Oliko työntekijöiden sukupuolella merkitystä? Miksi?

- Millaisilla välineillä työtä tehtiin? Eroavatko välineet tämän päivän välineistä?
- Vieläkö ammattia harjoitetaan Suomessa tai muualla maailmassa? Jos harjoitetaan, miten työ on muuttunut vuosien aikana tai nykypäivään verrattaessa? Jos työtä ei enää ole, mikä sen on korvannut? Miten työtä tehdään nykyään?

Esitelmässä on hyvä miettiä, miten ammatit näkyvät nykypäivänä. Mahdollisuuksien mukaan oppilaat voivatkin liittää mukaan itse ottamansa valokuvan valitsemastaan ammatista nykypäivän ympäristössä. Kuvan parissa voi harjoitella kuvanmuokkaamista yhdistämällä sen esitelmään. Toinen vaihtoehto on etsiä kuva verkosta.

Osa 3

Tehtävä on mahdollista integroida myös taito- ja taideaineisiin tai jopa koulun ulkopuoliseen retkeen. Luokka voi yhdessä pohtia, olisiko heidän mahdollista tutustua lisää johonkin esiteltyyn ammattiin ja vieraila tuon ammatin työpaikalla. Vierailua varten luokka voi koota haastattelukysymyksiä, joita he voivat esittää tämän ammatinharjoittajalle. Vaihtoehtoisesti luokka voi miettiä vierailua museoon tai näyttelyyn.

Lisämateriaalia opetuksen tueksi

Oppimateriaali perustuu Finna Luokkahuoneesta löytyvään aineistopakettiin, joka käsittelee vanhoja ammatteja. Tähän oppimateriaaliin on valittu esimerkinomaisesti muutamia valokuvia tästä laajasta aineistopakettista havainnollistamaan, kuinka kulttuuriperintöaineistoja voi hyödyntää osana opetusta.

Voit halutessasi tutustua ”Vanhat ammatit” -aineistopakettiin yhdessä oppilaiden kanssa osoitteessa www.finna.fi/luokkahuone.